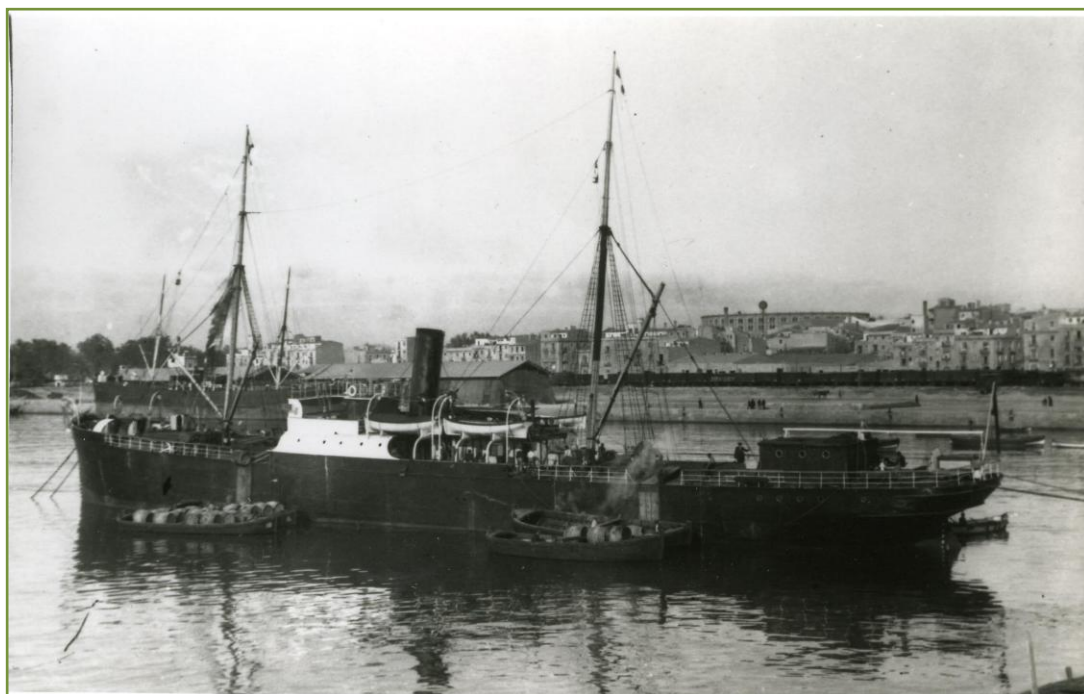

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 40, març de 2015

Fotografia d'un vaixell de vapor atracat de popa al moll de Llevant, Cap a 1908.

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fototeca. Registre 35. Vaixell atracat de popa al moll de Llevant. Cap a 1908. Autor desconegut.

El Port a començaments del segle XX

La memòria de la Junta d'Obres del Port de Tarragona de l'any 1903 descriu el port del moment com a "...capaz, cómodo y seguro, uno de los mejores del Mediterráneo español que ocupará lugar preferente entre todos ellos...".

Frederic Rahola, jurista, economista i polític de l'època en la seva obra *Del comerç antich y modern de Tarragona*, publicada a Barcelona el 1911, diu que de les xifres portuàries de l'any 1909 destacava un increment de l'exportació, especialment d'oli, en detriment del que havia estat protagonista fins aleshores: el vi. Diu Rahola: "Per Tarragona surt la major part del oli del Urgell y Tortosa que compren els francesos y els italians".

I és que els primers anys del segle XX el Port de Tarragona gaudirà d'un bon moment, no només pel que fa al tràfic de mercaderies, sinó també per la millora de la infraestructura. Cal dir que s'aprofitarà la conjuntura europea sorgida de la Primera Guerra Mundial, el resultat de la qual, suposarà un creixement de gairebé el 20% entre els anys 1910 i 1922.

Superada la crisi vinícola finisecular cobraran importància altres productes de la nostra terra com l'oli i, sobretot, la fruita seca (ametlles i avellanes del Camp de Tarragona) destinats a l'exportació.

Els vaixells: de la vela al vapor

Hi ha un fet molt important a tenir en compte en aquests primers anys del segle XX i és que els vaixells de vela aniran sent substituïts pels de vapor amb la qual cosa, tot i que s'incrementen els tonatges i el volum de mercaderies, en números absoluts, l'any 1870 entren 2.022 vaixells, mentre que només 962 el 1904.

Aquesta davallada, que obeeix a raons purament tècniques, no era ben entesa per la població tarragonina que enyorava la visió d'aquell port amb vaixells entrant i sortint constantment.

Els vaixells de vela tenien menys capacitat de càrrega i els mitjans per a carregar i descarregar eren encara força precaris, per la qual cosa la seva estada al port s'allargava. L'equivalència seria de 10 vaixells de vela per un de vapor.

Si s'analitzen les estadístiques de tràfic de l'època, es pot observar que hi ha certa oscil·lació segons els anys, però que el 1913 per exemple, se supera per primer cop la xifra de les 300.000 tones. Per destacar la importància de l'exportació només cal esmentar que l'any 1902 de les 16.573 tones d'oli carregades al port, 15.936 estaven destinades a l'estranger i només 637 eren de cabotatge.

I quins eren els ports de destinació dels productes carregats a Tarragona? Els olis anaven cap a França, Itàlia, Holanda, Suïssa i Espanya; els aiguardents cap a Vigo, la Corunya, Santander i alguns a Anglaterra; les ametlles i avellanes es dirigien a Itàlia, Anglaterra, Bèlgica, Alemanya, Dinamarca, Suècia, Noruega, Holanda i Espanya i els vins, a França i Anglaterra.

La fotografia

Un gran vapor atracat de popa al dic de Llevant i les barcasses a la vora per descarregar els barrils i bocois cap a la vora del moll, és la primera descripció que podem fer d'aquesta imatge.

Però mirant-la amb més deteniment podem observar més detalls, com per exemple, que al Moll de Costa només hi ha 2 tinglados construïts, el segon i el tercer, que són més antics (finals del segle XIX) o que darrere de tot ja s'aprecia la plaça de toros de la ciutat, també de finals del segle XIX, una informació que ens ajuda a datar més acuradament la fotografia.

La data que apuntem és cap a 1908 pels detalls abans esmentats, i perquè possiblement en una ciutat i un port com el de Tarragona, els primers grans vaixells de vapor que hi degueren atracar van causar l'expectació suficient per fer una instantània, en un moment en què fer fotografies estava reservat gairebé exclusivament als professionals. Una altra possibilitat és que el vaixell fos retratat com a reclam d'alguna companyia naviliera o d'algun consignatari per oferir serveis als seus clients.

Sigui com sigui la fotografia és testimoni de l'evolució dels vaixells, de la forma de manipular les mercaderies, de l'evolució progressiva de la infraestructura portuària i també la de la ciutat.